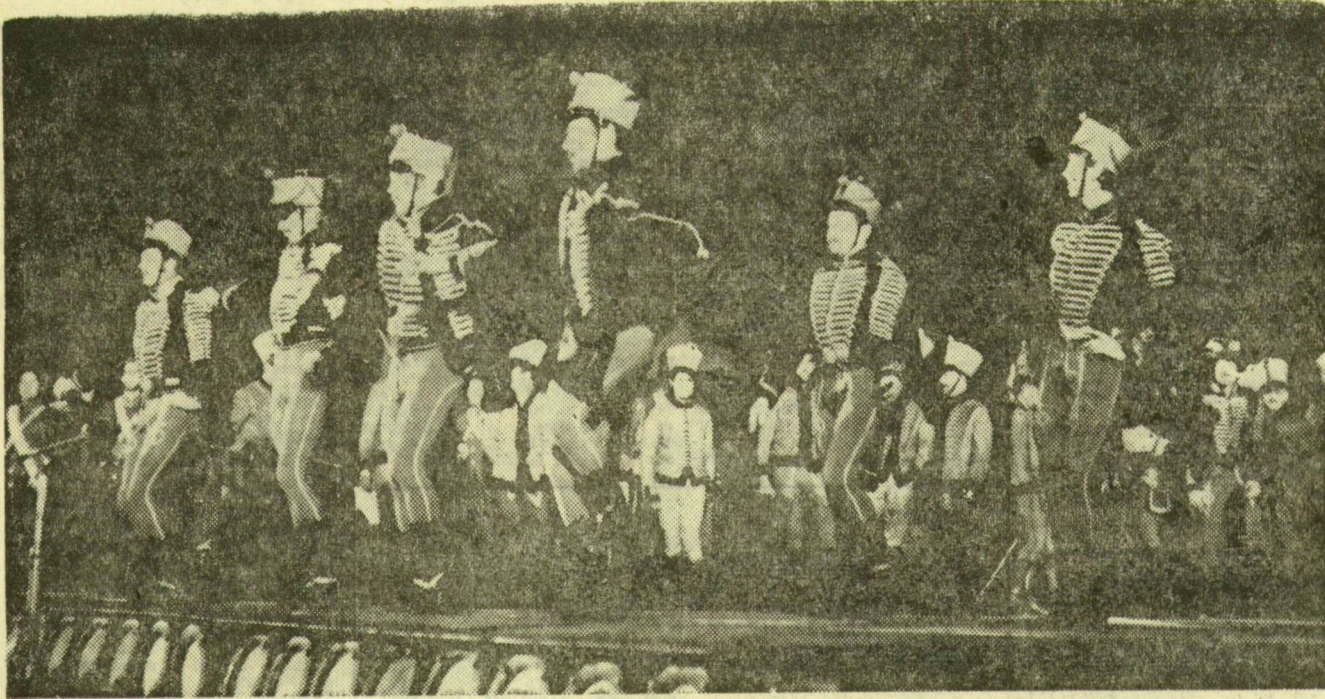

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

Ma este ismét a Háry János

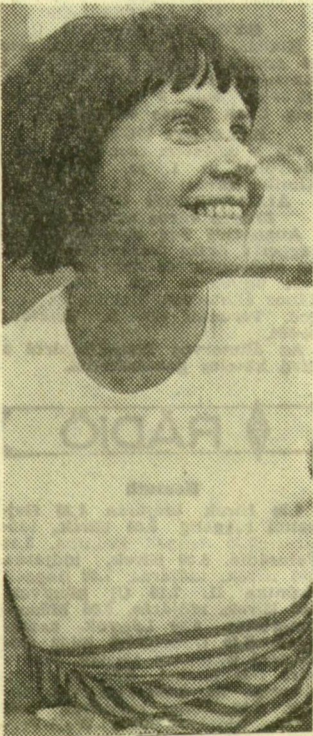
Micaela: Karikó Teréz

Bizet Carmenjának főszereplői közül egyelőre még csak ő vesz részt a próbákban, és ő is még csak civilben; a külföldiek vasárnapról érkeznek. A mozgalmas színpadon nagy a nyüzsgés. Varga Máttyás hatalmas díszletei között élénk színű jelmezekben hullámlázik a nép, Micaela civilruhás alakja kiemelkedik a színes tömegből.

Mikó András, a rendező gyakran megállítja a mozgást, kiigazít valamit, ismétlést kér. Még a kezdet kezdetén vannak. Ez a második próba, délután hattól éjjel fél egyig tart. Közben azonban Karikó Teréz nem lehet beszélgetni, nincs idő erre; az interjú másnap délelőttre halasztódik.

A művésznőt mi szegediek mindannyian jól ismerjük. Egész pályája, attól kezdve, hogy Rómából, ahol a Zeneakadémia után ösztöndíjasként Tito Scipa iskolájában tanult, hazatért, itt Szegeden formálódott. Az ismerettség ellenére is meglepő azonban amit mindjárt a beszélgetés elején közöl. Nemrégiben öszszeszámolta szerepeit. Kiderült, hogy összesen 35 szerepet énekelt eddig. Mozart négy, Verdi tíz, Puccini öt, Wagner két operájában énekelt, s jó néhány más szerző művében is. Mint tudjuk, közöttük több olyan szerep volt, amelyet Magyarországon ő énekelt először.

Hihetetlenül sok szerep ez. Barátai tréfásan taná-

csolták is, nehogy megmutassa a listát bárkinek, aki nem ismeri! Még azt hinnék, kilencvenéves! Ennyi szerephez ugyanis majdnem ennyi idő kell, feltételezve természetesen a hagyományos munkatempót. De hát Karikó Teréz éppen azért ragaszkodott Szegedhez és a szegedi operához, mert bár többször hívták máshová, a szegedi iskola szakított bizonyos tradíciókkal. Ebben a légkörben a

legmerészebb álmok is megvalósultak. Karikó Teréz majdnem mindent elénekelte, amit akart. Ezt sehol másutt nem tudta volna megcsinálni.

A szabadtérin már többször szerepelt. Az *Aidában* a *Főpapnő* volt, s közreműködött a *Trubadúrban* is. Ez lesz azonban az első igazán nagy szerepe ezen a színpadon. Micaela alakja nem ismeretlen számára. A szegedi színház színpadán — éppen ebben az évadban — már énekelte. Persze magyarul. A szabadtérre viszont franciául kellett megtanulnia, s ez bizony nem volt könnyű, mert bár elég jól beszél németül, angolul és olaszul, Bizet operájának nyelvét sohasem tanulta.

— Nálunk Micaela alakja úgy él a szakma és a zenekedvelők gondolkodásában — mondja a művésznő —, mint jellegzetesen lírai szerep. Másutt azonban — s ez talán a maibb, modernebb felfogás — drámai szopránokkal énekeltek a színpadon. Erre láttunk példát nemrég Karajan *Carmen*-filmjében. A szegedi szabadtéri vezetői is valamiféle ilyen mai megoldásra törekedtek, amikor rám bízták a szerepet; én mindig hősnő voltam az operaszínpadon. Szeretném remélni, hogy a közönséget meg tudom győzni az előadásokon ennek a döntésnek a helyességéről.

Ö. L.

Vezényelt: Sz. Turcsak

Több szegedi művészpártoló azért járt ki a *Bahcszteráji szökőkút* előadásaira, hogy a karmestert nézze.

Hogy ott, a kettős torony előtti óriáspláton százhusz pille-libbenésű lány és izmait feszítő fiú is forgott? Igen, igen, de hát ők estéről estére ugyanazt a koreográfiát elevenítették meg, „az a szöke csoda-srác” meg minden előadásban mást csinált... „Hogy mitől tudta úgy meglovasítani a zenészeket?”

A „zenekar-lovasító csoda-srác” délelőtt 9 órakor, amikor a *Tisza Szálló* halljában találkoztunk — egyáltalán nem hasonított önmagára. Lobogó szöke haja a fejtetőjéhez tapadt, és az előző este még levegőt szedő keze majdhogynem kamaszmódú tétovázott.

— Hogy tud ennyire kicserélni? Sz. Turcsak, a kijevei balettagyúttos karmestere — amúgy „mellékesen”, művész — felnevetett.

— A pálcá teszi meg a dobogó — mondta —, az a pillanat, amikor odaállok a zenekar elé, és tudom, hogy most magamhoz kell láncolnom néhány száz embert. Ez a kimondhatatlan felelősség alakít át, ettől változom meg, ez tesz valami egészen mássá...

Sz. Turcsak egyébként 1962 óta éli át ezt a majd mindenesti átváltozást. Akkor lett asszisztens *Ukrajna Állami Zeneka-*

rában, amely együttest aztán — röpké másfél év után — már mint főzeneigazgató irányította.

Innen, a szimfonikusok éléről került át a *Sevcsenko Színházba*, ahol először az *Otello* vezénylése érezte meg vele, mennyire más színpadra írott műveket dirigálni.

A balett? A táncos műfaj még később babonázta meg. De úgy tűnik, alaposan, hiszen máris szép számú táncjáték van a repertoárján?

— Ha választania kellene, mégis, melyik műfajhoz pártolna?

Egy újabb félszeg kamasznevetés:

— Nem hiszem, hogy tudnék választani! Én minden jó zenét szeretek, főleg pedig azok a művek a kedvenceim, amelyek tele vannak erős kontrasztokkal. Az egymást váltó szélsőségek — ez az én igazi világom...

De saját „világának” érzi már esemény-számba menő vezényléseinek színhelyét, Szegedet is. Amikor a napokban Pesten járt, már így mondta társainak: mikor megyünk haza? Haza, Szegedre...

Jó lenne, ha alkalomadtán újra neki-lendíthetné nálunk sebes mozgású pálcáját a kettősarcú, de nagyon is egylelkű Turcsak.

A. L.

Ma, szombaton este kerül az idén harmadik alkalommal a szabadtéri színpad közönsége elé Kodály Zoltán Háry János. A dalmói előadására a jegyek nagyrészt már elővételben elkelték, s így ma este is zsúfolt nézőtér köszönti a neves közreműködőket, akiknek élén Melis György Háryja, Moldován Stefánia Örzséje, Tompa Sándor Császára, és Dayka Margit Császárnéja áll. Az előadást Szinetár Miklós rendezte, vezényel Lukács Miklós. Képünkön az előadás egyik legszebb, leglátványosabb jelenete, a Toborzó, melynek koreográfiáját Barkóczy Sándor írta

Akik először szerepelnek a téren

Mária Luíza: Marton Éva

A szépséges császárlány, Mária Lúiza komikus-mesés alakját az ez évi Háry-produkcióban Marton Éva kelti életre.

— Egy éve végeztem a Zeneakadémia opera tanszakán dr. Sipos Jenő tanítványaként — mondja. — Puccini *Manonjával* diplomáztam. „Civiben” feleség és anya vagyok. Férjem orvos, van egy hároméves kisfiunk. Pályámat az Operaháznál kezdtem, ahol mindjárt az évad elején főszerephez jutottam — Rimszkij *Korszakov Aranykaszában* debütáltam. Az év emlékezetesebb szerepeit a *Rajna kincseiben*, a *Szépséges ifjúságban*, a *Don Carlosban*, és *Szokolaj Hamletjében* játszottam. Mint oratóriuménekes is bemutatkoztam *Bach Máté passiójában*. Remélem, a jövőben is lesz alkalmam ezen a területen — melyet nagyon szeretek — tevékenykedni.

— Mária Lúiza szerepétől — őszintén bevallom — egy kissé féltém. Részben, mert a mezzoszoprán nem az én

hangnemem, másrészt, mert mint minden énekesnek, nekem is nehéz prózát mondani, nehezebben is tanulom. Ezenkívül a sok szenvedő, fennkölt operai hős után szokatlan nekem

ez a népies hangvételű, ízesen komikus szerep. A feladat izgalmasága azonban magával ragadott. Hamar megbarátkoztam Mária Lúzával, hallatlanul élveztem a Háry nyelvezetét. Szeretem a szabadtéri színpad lenyűgöző monumentálisát, és nagyon szívesen játszom együtt olyan kiváló művészekkel, mint *Dayka, Tompa, Melis, Latabár*, akikről sok értékes jó tanácsot, segítséget kapok.

— Pesten a *Pillangókisasszony*, ugyancsak szabadtéri előadásán énekelek. A következő három évre ismét az Operaházhoz szerződtem. *Petrovics Emil Bűn és bűnhődésének* egy izgalmas karakter szerepével, a *Figaró házassága* grófnőjének alakításával kezdem az évadot.

— Szegedet nagyon megszerettem néhány nap alatt. A következő években is örömmel részt veszek a szabadtéri játékokon, ha alkalmam lesz rá.

Grófnő; Piros Ildikó

Piros Ildikót a Háry előadása előtt kerestem fel öltözőjében, hogy beszélgessek vele. Kissé meglepődve kérdezte, mivel kapcsolatban — hiszen Kodály daljátékában mindössze az egyik mellékszereplő, *Meluzina grófnő* alakját kelti életre. Nos, nem is a szerep, hanem a színész — a *leendő színész* bemutatása miatt kerestem.

Másnap délelőtt a Virágban találkozunk.

— Magamról? Mit is mondhatnék? — tűnődött Ildikó. — Tulajdonképpen két mondatba belefér minden.

Azán beszélni kezd és a két mondatból több lesz.

— Pályám eddig meglehetősen egyenesvonalú volt. Kecskeméten. Érettségiztem, s utána rögtön felvettem a főiskolára. A vidékiek hátrányával indultam. Ez a hátrány azonban egy bizonyos ponton előnyére is válhat az embernek. Eleinte nagyon nehéz volt. Többször összecsomagoltam, meg akartam szökni — aztán mindig maradtam. Ebben az évben a Madách Színház-

hoz kerültem, nagyon kedvesen fogadtak, hamar megszerettem őket én is, s mindig elég jó szerepeket kaptam. Jó szerepen természetesen nem feltétlenül nagy szerepet értek. A főiskolai vizsgákon is gyakran segítünk egymásnak, ezt is mindig szívesen csinálom. Szeretem a pár mondatos karakterfigurákat.

N. K.

— Ez az évem meglehetősen mozgalmas volt. Játsoztam *Dürrenmatt Nagy Romulusában*, *Sarkadi Imre* drámájában, egy zenésztáncos darabban, a *Léni néni*-ben, a nemrég bemutatott *Veréb is madár* című film-ben és több tévéfilmben, a *Zsurzs Éva* rendezte *Sárga rózsában*, *Kolozsvári Grand-pierre* Emil televízióra dolgozott négy novellájának egyikében — *Házasság mai módra* — melyet még ezután mutatnak be.

— Jövőre végzek. Utolsó főiskolai évem egy nagy vállalkozás jegyében indul. Én játszom Alekszej *Tolsztoj Rakéta* című darabjának főszerepét. Nagyon készülnék rá, állandóan magammal hordom a szöveget, most is itt van nálam.

— Szegeden egyébként most vagyok először. Nagyon tetszik a város, a szabadtéri előadások hangulata, melynek szintén most először vagyok részese.

Milyen lesz a Carmen-balett?

Legyen balett a Carmenben, vagy anélkül mutassák be a szegedi színpadon Bizet operáját. A kérdés eldöntését hosszú vita előzte meg a fesztivál művészeti vezetői, közelebbről az előadásban érdekelték között. Végül is Mikó András rendező, Roberto Benzi karmester és Barkóczy Sándor koreográfus az igazgatóság kérésére abban állapodott meg, hogy kikeresik azokat a lehetőségeket, melyekkel színesíthetik az előadást az opera szellemében. Így a második felvonásban az Escamillo bevonulása előtti jelenetet koreográfiával színesíti a tánc előzi meg, ahol a szófiai vendégművész Emilia Kirova temperamentumos spanyol táncot mutat be.

Ugyancsak színpadra lép a balettkar a negyedik felvonásban is, a viadalra felvonuló tarka népség szórakoztatására. Barkóczy Sándor elmondta, ide is vérbő, intenzív balettel állítanak be, ahol ismét szóhoz jut Emilia Kirova.